

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrť leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 27. januarija 1899

List 4.

Češčena si Marija.

(Speval F. S. Finžgar.)

Posvečenje. *)

Ko zgodob svetih bukve prelistujem,
Doni povsod iz njih: Češčena si Marija!
Ko rojstvo božje tiho občudujem,
Šepeče ustna mi: Češčena si Marija!
Ko Krista smrt. trpljenje objokujem,
Vzdihujem ves skesan: Češčena si Marija!
Ko dóma sam spominjam se na tujem,
Zveni mi matere: Češčena si Marija!
Ko razdivjá vihar se v srcu mojem,
Na zvezdo zrem kličoč: Češčena si Marija!
In ko v veselju sladkem glasno pojem,
Prepevam srečen spet: Češčena si Marija!
Zato z menoj se glasi vsi strnite,
Devico rajskomilo proslavite:

Češčena si Marija!

Nov slovanski blaženec — Groznáta.

(Konec.)

L. 1197. je prišel na Češko poslanec papeža Celestina III. kardinal Peter. On je oznanoval križarsko vojno zoper mohamedanske Saracene, ki so se bili polastili božjega groba v Jeruzalemu. Mnogi češki veljaki so se pridružili križarjem. Med njimi je bil tudi Groznáta. Predno je zapustil dom, je napravil oporoko. Novemu samostanu je volil na večne čase svoje posestvo v Tepli ter pripomnil, da prejme samostan tudi vsa druga njegova posestva, če se ne vrne z vojne, razen Hoteševega, ki naj bi ga dobila Vojslava, ako bi ovdovela. Če bi je pa ne zadela ta nesreča, naj to posestvo pride Tepelskemu

samostanu v last. Groznáta tudi svoje služinčadi in sorodnikov ni pozabil. Tepelskemu opatu je naročil, naj skrbi za njegovo drugo sestro Jutko. Tedanji češki vladar knez in škof Henrik Břetislav je rad potrdil Groznátova volila ter še sam podaril nekaj zemlje Tepelskemu samostanu.

Cesar Henrik VI. je ukazal, naj se križarska vojska zbere v Apuliji. Groznáta je torej s svojimi oboroženci odšel v južno Italijo. Predno pa je prišel tjekaj, je izvedel, da je umrl češki vladar Henrik Břetislav v Hebu dne 15. rožnika 1197. Ta novica je vznemirila Groznáto. Bal se je, da bi se sedaj, ko je vladar mrtev, ne vnela domača vojna, ki bi utegnila oškoditi tudi Tepelski samostan. Ker se je prikazala na križarskih ladijah kuga in so zaradi tega vojaki bežali vsaksebi, ni kazalo tudi njemu drugega, kakor da se vrne s svojimi spremljevalci domov na Češko. Gredoč se je ustavil v Rimu, poklonil se papežu Celestinu III. ter prejel od njega dragocene svoboščine za svoj samostan, med drugimi tudi pravico, da sme Tepelski opat nositi mitro in prstan.

Orožje je žvenketalo na Češkem. Vojna naj odloči, kdo bo vladar: ali Přemysl Otokar, ali mlajši brat njegov Vladislav. Oba sta se odločno pripravljala na boj: kar odneha Vladislav. Poslušal je svet škofa Danijela in mnogih drugih čeških veljakov, naj ne preliwa nedolžne krvi. Prostovoljno se je odpovedal vladarstvu na Češkem ter prejel od svojega brata v fevd Moravsko. Pač krasen izgled pomirljivosti in bratovske ljubezni! Najbrže je tudi Groznáta nekoliko pripomogel, da se je odvrnila preteča nevihta. On se je radostno oklenil novega vladarja ter mu je

*) Temu vvodu sledi naslovom »Češčena si Marija« 10 posamičnih pesnic. Vr.

zvesto služil. Přemysl Otokar I. ga je jako cenil, izbral si ga je za prijatelja ter mu v dokaz prijateljstva podaril Groznetin in vse, kar je koli spadalo k temu gradu.

Vojslavi je tedaj umrl mož v Krakovem. Ljubezen do sorodnikov jo je zopet privedla nazaj na Česko. Naselila se je v Tepli. Tu je vdihnila bratu misel, da bi ustanovil v Hoteševem ženski premonstraški samostan. Ponudila mu je v ta namen svoje posestvo in precejšnjo svoto denarjev. Groznata je rad odobril njeno namero in že l. 1200 je stal v Hoteševem nov samostan. Prve redovnice so prišle tjekaj iz Doksanskega samostana. Groznata jim je dal za predstojnika (prošta) Tepelskega redovnika Zdislava ter ukrenil, da naj si tudi v bodoče Hoteševske redovnice volijo predstojnike izmed Tepelskih menihov. Vojslava in njena sestra Jutka sta stopili v Hoteševski samostan,

Tedaj se je spomnil Groznata iznovič obljube storjene v Krakovem. Da tej popolnoma zadosti in nadomesti obljubo, da hoče iti s križarsko vojsko v Jeruzalem, sklene sprejeti belo redovno obleko ter stopiti v samostan. Poprej pa je šel še Groznata leta 1201. v Rim, kjer je po smrti Celestina III. papeževal Inocencij III. Temu je povedal Groznata vse, kar se mu je pripetilo izza mladih let. Povedal mu je, kako ga je Marija trikrat rešila, kako je vtemeljal dva samostana, kako je obljubil, da hoče s križarji vred potovati v sveto deželo ter boriti se tamkaj za osvobojenje svetih krajev, da pa te obljube zaradi mnogih zaprek nikakor ni mogel izpolniti: da bi si potolažil vest, hoče sedaj stopiti v samostan. Poprosil je papeža, naj bi sprejel in potrdil to žrtev njegovo v zameno za ono obljubo, kateri ni bil kos. Papež ga je potolažil rekoč, da je Bogu ljubši tisti, ki s privoljenjem sv. cerkve namesto začasne stori dosmrtno obljubo. Odvezal ga je od obljube potovanja v sv. deželo ter mu sam oblekel belo redovno obleko. Da mu še bolj dokaže, kako ga ceni, ga je posvetil za nižjega čija kona ter mu podelil dostojanstvo kapelana rimske stolice.

Kako so se mu začudili spremljevalci, ko je prišel Groznata s papeževega dvora v beli meniški obleki. Niso se nadejali take izpremembe. Nekaterim je bila povšeči, nekateri so se jokali. Groznata jih je tolažil rekoč: „Ne jokajte, kajti ta izprememba se ni zgodila brez božje volje. Hvalite rajši Gospoda v delih njegovih“. Tako je položil ta češki plemenitnik dragocen dar na oltar Gospodov, ko je obljubil, da bo po pravilu sv. Norberta do smrti živel ubog, pokoren v samostanu, ki ga je bil sam ustanovil ter

oskrbel z vsim potrebnim. Od sebe je pahnil za vselej bogastvo, slavo, svobodo in posvetno veselje na čast in slavo Jezusa Krista in njegove presvete Matere.

Ko se je bil Groznata vrnil v domovino, ga je kralj Přemysl Otokar I. prijazno sprejel ter mu zagotavljal svojo naklonjenost. Tudi češki plemenitniki so mu obetali prijateljstvo. Škof Danijel se mu je skazal prijaznega, ker je ukrenil, da v bodoče ne bo treba Tepelskemu samostanu plačevati desetine, ki jo je bil doslej dajal Praškim škofom. Ko je vse uredil, se je Groznata napotil v Teplo. Mnogo gospode ga je spremljalo tja do meje, kjer so se pričenjale samostanska posestva. Tamkaj so ga čakali podložniki. Ginjen se je poslovil Groznata od plemenitih spremljevalcev. Solze so ga premogle. Oddaljil se je nekoliko, dvignil roke proti nebu ter goreče molil proseč Boga, naj bi blagovolil, kar je milostno začel, tudi milostno dokončati.

Tepelski menihi so sprejeli svojega dobrotnika in novega sobrata z največjo radostjo. Tudi Groznata se je radoval iz dna srca. Obljuba je sedaj dopolnjena, žrtev končana. Križ, ki ga je bil sprejel hoteč boriti se z neverniki, ta križ mu je bil snet, zato pa je sprejel drugačen križ — križ, ki mu je nalagal dolžnost, da mora popolnoma posnemati Jezusa. Tako je postal svetni vitez vojak Kristov.

Menih Groznata je popolnoma odmrll svetu. Vse, kar je imel, razen tega, kar je podaril sorodnikom in služabnikom, vse je dobil Tepelski samostan. Izprva je vodil samostansko gospodarstvo opat Janez, kmalu pa je to skrb oddal Groznati, prihranil si je samo vodstvo domače hiše. Groznata je nerad sprejel ta posel, toda zaradi pokorščine ni oporekal. Vestno je nadziral samostanska posestva, vodil pravne zadeve ter oskrboval samostan z vsemi potrebščinami. Da bi obširna samostanska imovina ne trpela škode od lakomnih sosedov, je prosil leta 1203. papeža Inocencija III., naj potrdi vso samostansko imetje. Z isto prošnjo za potrditev se je obrnil tudi do kralja Přemysla Otokarja I. Oba sta zadovoljno uslišala njegovo prošnjo ter vrh tega še naklonila mnogo svoboščin Tepelskemu samostanu. Toda tudi potem je bilo še večkrat treba Groznati braniti samostanska prava proti napadom grabeljivih deželnih uradnikov in zavidnih sosedov. Neljuba pravda je nastala l. 1217. Škof Danijel je bil na Groznatovo prošnjo za večne čase prizanesel Tepelskemu samostanu desetino, ki mu je po pravici šla od samostanskih posestev. Po Danijelovi smrti († 1214) pa je njegov naslednik škof Andrej ne glede na ukrep svojega prednika

zopet zahteval to davščino. Izobčil je celo opata Janeza, ki je zagovarjal samostanske pravice ter ključoval škofu. V tem neprijetnem razdvoju je bil razsodnik Groznata. Pooblastil ga je za to papež Honorij III. Pozneje sta razsojevala to stvar Velegraški opat in Olomuški prošt. Opat Janez je bil naposled rešen izobčenja.

Pebožni utemeljevatelj in oskrbnik Tepelskega in Hoteševskega samostana je neprestano deloval za blaginjo svojih varovancev. Svojim meniškim bratom je dajal vsekdar krasen izgled bogabojčnosti, odkritosrčne ponižnosti, krotkosti in požrtvovalne ljubezni. In vendar je moral okušati nasprotovanja celo tam, kjer se je najmanj nadejal. Iz neznanih vzrokov ga je jel opat Janez obrekovati in preganjati. Groznata je prenašal to zoprnost potrpežljivo in udano. Še le ko se je bilo bati, da se ne zruši mir v samostanu, se je ognil za nekaj časa k svojima sestrama v Hoteševo. Tu se ni dolgo mudil, kajti opat Janez je kmalu spoznal, kako napačno je ravnal z njim, pa ga je ob glasnem odobravanju menihov poklical nazaj.

Ko je Groznata l. 1217. bival v Hoteševem, je nevarno obolel. Sestri sta ljubeznivo stregli dragemu bratu. Nekoč se je bolnik nagloma dvignil na postelji iz spanja ter v sanjavem zamaknjenju vzkliknil: „Ujet sem, sovražniki me ženo od tod!“ Sestri sta mu prigovarjali, da je med svojci, da se mu ni bati ničesar, toda v dušo se mu je zasadila slutnja, da ga čaka v kratkem nasilna smrt.

Okreval je ter se vrnil v Teplo. Sklenil je, da si čez nekaj dni ogleda samostansko posestvo v Groznetinu. Nekaj mu je reklo, da bo to njegova poslednja pot.

Skesano se je izpovedal dne 4. velikega travna na vnebohod Gospodov l. 1217 ter prejel sv. obhajilo. Sprejel je blagoslov od opata, poprosil brata, da bi molili zanj, poslovil se ter odšel v spremstvu edinega služabnika.

Na sosednjem Hebskem so tedaj gnezdili roparski vitezi, ki so sklenili, da se maščujejo Groznati, ker jim ni dovoljeval napadati samostanske imovine. Eden izmed njih je prežal na Groznato gredočega na Groznetin. Napal ga je iz zasede ter ga odvel na svoj grad Kinsberk. Tam ga je vrgel v temnico, kjer je moral jetnik trpeti lakoto in žejo. Hotel ga je izpustiti, toda za veliko odkupnino. Groznata je odločno odbil to zahtevo, ker nikakor ni hotel oškoditi samostana, kateremu je bil izročil vse svoje imetje in ker si je iskreno želel, da bi mogel umreti za svojega Izveličarja ter se združiti z njim. Tepelski re-

dovniki so izvedeli o nesreči, ki je zadela njihovega ljubljenca. Na vso moč so si prizadevali, da bi vkupe spravili odkupnino ter z njo osvobodili svojega dobrotnega očeta, prijatelja in brata. Toda predno so vtegnili to storiti, je končal Groznata zmučen radi edinščine v ječi svoje pozemeljsko življenje v petek dne 14. malega srpana 1217.

Novica o smrti Groznatovi je jako užalila Tepelske menihe. Vsi so jokali ter vzdihovali: „Oj ti dobri oče naš, kdo je bil pač pobožnejši od tebe, kdo ponižnejši in poslušnejši? Oj ti dobra duša, zmagovito si dobojeval slavni boj. Večje ljubezni nisi mogel imeti, kakor si jo imel, saj si svoje življenje dal za Krista in za svoje brate in prijatelje. Lahko bi bil nekrvavo postal mučenik potrpežljivo trpeč zoprnosti, toda ti si rajši življenje dal za svoje ovce, da bi tem gotoveje dobil krono večnega življenja“. Tako in enako so narekali mrtvega Groznato bratje menihi, potem pa so šli na Kinsberk ter odkupili mrliča za isti denar, ki ga je bil zahteval roparski vitez za živega. Svojega mrtvega dobrotnika so našli samostanci v ječi oblečenega v redovno obleko, prepasanega s pasom. Podoben je bil spečemu. Položili so ga na nosila ter spoštljivo odnesli v Teplo. V pričo velike množice ljudstva, ki je glasno jokalo, so ga pokopali pred velikim oltarjem v samostanski cerkvi. Groznatov grob so kitili s cvetjem in z lučicami. Vsak petek, zlasti pa ob smrti obletnici dne 14. malega srpana so se zbirali na njegovi gomili ter opravljali posebne molitve.

Soutemeljiteljica ženskega samostana Hoteševskega Vojslava je preživela brata. Umrla je dne 22. listopada 1227. Pokopali so jo v Hoteševski cerkvi. Ko je bil ta samostan zatrt, so prenesli Tepelski redovniki njene telesne ostanke v svoj samostan ter jih položili k Groznatovim dne 5. malega srpana 1793. — Fr. Ekert, *Cirkev vítězná*, III. str. 198—206. — *Drahé kameny z koruny sv. Václavské*, I. — *Hirtentasche*, XXI. stran 7. Župnik Ivan Vrhovnik.

Smrti spominj.

(Prosto poslovenjeno.)

Kaj delaš o mama? je pozno že.
Pri luni, glej v hiši vsi drugi spé,
Oj, molek že zopet v rokáh držiš.
Pogled pa ti sili na steno v križ.
O mamica! vedi, ti še ne znaš,
V starosti premalo mirú si daš.
„To delam — dé mati — moj ljubi sin!
Ohranim da vedno na smrt spominj.“

O mamica! zopet do cerkve greš
 Vihar čuj! razsaja oj, ti ne veš,
 Tlak ulic je danes snežen, ledén,
 Ti šibka, si lahko nesreče plén;
 Naj v cerkev gre, kdor ima zvest korak,
 A tebe naj kriva tvoj dóm gorak,
 „Le pusti me iti k Gospodu, sin!
 Saj v cerkvi ohranim na smrt spominj.“

Prečudna se mamica, res mi zdiš,
 Čemu si še s postom telo slabiš?
 Glej, že omaguješ pod težo let,
 Jih kmalo boš štela osemdeset,
 Svetujem ti, vživaj pijačo, jed,
 Sicer obolela boš naposled,
 „Ne morem te slušati, ljubi sin!
 Ker s postom ohranim na smrt spominj.“

Ti mamica vabiš prosjake v dvor,
 Si preradodarna, bi rekel skor,
 Imet'ie, glej, naše ni Bog vé kaj,
 Družina zmir kliče: daj, oče daj!
 Kdo vé kako dolgo živi nas Bog,
 O bodi bolj varčna, za čas nadlog.
 „Jaz varčna? kaj misliš moj ljubi sin!
 Z darovi si slajšam na smrt spominj.“

In res. živi mamica več še lét,
 Ponavlja pregovorček spet in spét;
 Ko slednjič dan zimski jo strese mraz,
 Bolezen se hujša, bleđi obraz;
 Na čelu pót merzli prikaže se,
 Trepeče v bolesti, a toži ne,
 Le mnogokrat zdihne iz srca globin:
 „Ohranim naj vedno na smrt spominj!“

Ko vžije Gospoda presveto Telo,
 Šepeče: Kako mi je vmreti sladko!
 Namigne, sin stenski ji križ podá,
 Na srce pritiska, poljublja ga.
 In zadnjič premilo zazré v nebó,
 In zadnjič se ji zarosí okó,
 Izdihne, dušica gre v raj milin,
 Kjer sprejme presrečno sam Božji Sin. —
Radoslav Silvester.

Zakaj častimo Marijo?

Marijo časte po vsi zemlji. Vprašamo li po vzrokih tega češčenja, tedaj je odgovor kratek: Ker to Bog hoče, ker je Marija zaslužila in ker to češčenje nas posvečuje.

Bog hoče, da Marijo častimo. Bog je vstvaril človeka, da ga spoznava, hvali, slavi, mu služi in se tako izveliča. Bog od nas zahteva, da ga hvalimo in častimo, ker je neskončno svet in popolen. Svetniki časte in proslavljajo Boga, zakaj božja vsemočnost in usmiljenje je srečne duše naredila za svetnike. Torej Bog gotovo hoče, da ga častimo po njegovih najpopolnejših bitjih (po svetnikih in angeljih). — Da Bog hoče, da častimo Marijo, razodel je že mnogokrat, najbolj pa takrat, ko je božji Sin umiral na gori Kalvariji. Tedaj je svojo mater dal nam za mater; svojo mater pa moramo spoštovati, saj je že Bog na Sinajski gori velel: „Spoštuj očeta in mater.“ Bog želi, da proslavljamo Marijo. To je naznanil premnogokrat s čudeži in uslišanji po moilitvi, ko smo jo klicali na pomoč. Bog sam časti

Mater božjo, ker ne odvrne nobene prošnje, s katero koli se zatečemo k Mariji. Torej častimo tudi mi Mater Najvišjega!

Marija je zaslužila to češčenje. Radi čistosti in ponižnosti si jo je Bog izvolil, ter je druga božja oseba po nji sprejela človeško naravo. Bog jo je tako čislal, da je postala Mati božja in kot taka kraljica nebes in zemlje. Samo to zadostuje, da Marijo častimo in neprenehoma slavimo. Toda Marija ni le mati našemu Odrešeniku, ni le naša kraljica, ampak je tudi naša posrednica, soodrešenica, zakaj ona je zelo veliko pripomogla k odrešenju vsega človeškega rodu. Po tem takem jo po vsi pravici imenujemo „soodrešenico.“ Z ozirom na božje odrešenje moramo biti hvaležni Mariji s tem, da jo častimo. Marijo častimo tudi radi njene goreče ljubezni, katero goji do nas svojih otrok. Zato usliši tako rada vse, kar jo prosimo. Koga naj bolj proslavljamo in hvalimo nego Marijo, Mater božjo, našo soodrešenico in največjo dobrotnico!

Tretji vzrok je ta, da Marijo častimo radi sebe samih. To češčenje nas posvečuje. Mi občudujemo in slavimo velike može starega in novega zakona, kakor: Abrahama, Mojzesa, Leva I., Gregorja VII. in druge. Zakaj ti može so se proslavili po svojih znamenitih delih. Občudujoč njih čine se navdušujemo za nje, da jih posnemamo. — Kdo je storil več nego Marija! Mi občudujemo njeno svetost, ponižnost, čistost, potrpežljivost in krotkost, in to naj nas nagiblje, da jo posnemamo v teh nam prepotrebni čednostih. Marija je nam dala najlepši vzgled. Če smo tako slabi, da si ne upamo je posnemati, prosimo je za te milosti, saj nam je bode gotovo dala. Kdor Marijo časti, se gotovo izveliča, kdor Marije ne časti, se gotovo pogubi.

Božja volja, Marijine popolnosti, naše posvečenje naj nas nagibljejo, da častimo, hvalimo, poveličujemo Marijo.

A. M.

Iz liturgike.

Kako volijo papeža. Verni Slovenci se zanimamo za zdravje, življenje in sploh razne razmere sv. Očeta. Znano je, da so sedanji sv. Oče Leon XIII. starček izredno mnogih let. Inozemski dopisnikarji kaj radi prerokujejo in bodo prerokovali vsak drugi dan, da Njega Svetost umira ter svetu natvezali o političnih zdražah glede na volitev Leonovega naslednika. Gotovo torej ustrezemo svojim čitateljem, če jim že naprej nekoliko pojasnimo, kako se vrši volitev novega papeža v sedanji dobi krščanstva. Leon XIII. bodo pa vsled slovenskega pregovora še prav dolgo živeli — ker morajo tolikokrat umirati v domišljiji teh mož.

Ko hitro papež umrje, prevzame kardinal „Camerlengo“ najvišjo oblast. On preskrbi uradno sporočilo o smrti cerkvenega glavarja, obvesti inozemske dvore, odsotne kardinale ter ukaže odstraniti ribičev prstan z roke pokojnega papeža. Sejo za naslednikovo izvolitev skliče prvomestnik sv. zbora kardinalov. Vrši se, če le mogoče, v Rimu in začne navadno 10 dni po papeževi smrti. Kardinali se udeležé najprej sv. maše v čast sv. Duhu v cerkvi sv. Petra, kjer molijo za razsvitljenje, da bi mogli izbrati modrega vladarja sv. cerkvi. Potem odkorakajo v sprevodu v palačo, v kateri se vrši volitev.

Tu se vrstijo najsijajnejši obredi. Pred izpostavljenim Najsvetejšim na oltarju prisegajo kardinali, da se hočejo vestno vesti po vseh pravilih volitve in uradniki obljubijo strogo tajnost. Nato odidejo iz svetišča v zbornično dvorano, kjer se vrši sprejemanje tujih odličnjakov. Proti večeru se poslove vnanji obiskovalci. Strogo se pazi, da ne ostane v teh slovesno tajnih prostorih kak nepoklicanec. Z vnanjim svetom so pretrgane vse vezi občevanja, dokler traja volitev. Kuhinjo za jedila kardinalom prirede v palači.

Drugo jutro gredo v hišino kapelo, kjer se vrši volitev. Sedež z mizo in pisalnim orodjem se pripravi za vsacega kardinala. Vsak zapiše na volilni listek ime osebe, za katero glasuje tako le: „Jaz N. N. kardinal, volim za cerkvenega poglavarja prezvišenega gospoda kardinala R. R.“ Zganivši papir stopi kardinal k oltarju, poklekne in izgovarja prisego: „Za pričo kličem Krista Gospoda, ki me bo sodil, da volim onega, o katerem sodim pred Bogom, da naj bi se izvolil.“ Volilni listek vtakne nato v kelih na oltarju.

Sodniki potem izpraznejo kelih in preštejejo glasove z največjo pozornostjo. — Dvetretjinska večina glasov se zahteva za izvolitev in nihče ne sme glasovati za-se. Ako ni voljen naslednik na ta način vrši se takoimenovani pristop (lat.: accessus). Glasovi namreč, ki so bili poprej oddani za družega kardinala, se oddajo ob pristopu kandidatu, ki utegne še najprej biti izvoljen. Tudi tedaj se najstrožje pazi, da nobeden, ki je bil poprej oddal glas tej osebi, ne voli zopet v pristopu. Ta načina se ponavljata tako dolgo, dokler ne dobi kak kardinal do mala vseh glasov, ali vsaj dvetretjinske večine.

Tri katoliške države: Avstrija, Španija in Francija se smejo po posebnem privoljenju izreči zoper izvolitev kardinala, ki jim utegne biti na škodo. Pritožba mora biti uknižena pred sejo volilcev in ona zabrani izvolitev dotičnega kardinala. To je edin vnanji vpliv na izvolitev novega papeža in ta pravica se izkoristi le redkokedaj.

Vidimo, da izberejo papežu naslednika na najsvetejši in najslovesnejši način volitve. Kardinali upoštevajo pri glasovanju samo le korist sv. cerkve. Osebni predsodki, narodna navskrižja nikakor ne smejo vplivati na volilce. — Zato so pa prisegli pred Najsvetejšim, da bodo volili samo takega moža, o katerem mislijo, da je pred Bogom najbolj vreden in sposoben za najvišje dostojanstvo na zemlji.

Veči del po „Amer. Slov.“ poroča bogoslovec P. Perko.

V varstvo mladini.

V varstvo mladini je izdalo, kakor poroča Quartal Schrift I. iz l. 1899, okr. glavarstvo v Velikovcu vsem podrejenim občinskim predstojništvom zelo važen ukaz. Vsebina mu je ta-le: da se mladina ne navadi pogubnega zganjepitja, ki ima tako slabe posledice in ki je uzrok sedaj mladino obvladujoče surevosti, naj občinska predstojništva z vsemi močmi in sredstvi na to delajo, da se zlasti šolo obiskujoči otroci ne jemljó k zbirališčem odrašenih, posebno ne na plesišča, pa tudi ne k mrličem, kedar gredo k mrliču čut. Pri vseh takih prilikah se namreč popiva žganje, in tudi otrokom se ne brani; pri vseh takih prilikah se zapazi zlasti med posli obojega spola spodtakljivo občevanje, ki je mladini v veliko pohujšanje; pri takih

prilikah se tudi pripovedujejo bajke o strahovih in tako se goji prazna vera in bojazen pred strahovi.

Okr. glavarstvo zabičava občinskim predstojništvom, da naj dajejo dovoljenje za godbo le pod tem oogojem, da se ne pripeljejo na plesišče nikaki otroci. Plesišča morajo nadzorovati pošteni in zanesljivi možje in ti naj otroke, ki bi utegnili priti takoj odstranijo. Ako bi se oštirji pregrešili zoper to prepoved, naj se jih kaznuje.

Zgodi se tudi večkrat, pravi dalje ukaz okr. glavarstva, da gostilničarji med službo božjo točijo in celo trpe, da se med službo božjo glasno prepeva. Tudi poslom in delalcem, ki v ponedeljek dopoldne praznujejo in popivajo, mesto da bi delali, dajejo pijačo in tako na eni strani množe pijančevanje, na druge pa zapeljujejo delalce k pohajkovanju. Občinska predstojništva morajo take gostilničarje opozoriti, da je to prepovedano. Ako bi pa ravnali zoper to prepoved, naj se posvaré ali naj se jim celo odvzame obrtna pravica.

Tako ta ukaz.

Ali ne bi bil tak ukaz potreben tudi v naših krajih? Dokler ga pa ni, možje župani, stvarite si ga za svoje občine sami. Kapelan Josip Plantarič.

„Zgodnja Danica“ pred polustoletjem.

V burnem času je pred dobrim polustoletjem začel Slovence pončavati „Slovenski cerkveni časopis“, prerojen kaj kmalu v „Zgodnjo Danico“. V hudih dnevih to se mora reči. Koj drugi list „Slov. cerkv. časopisa“ z dne 8. julija 1848. zavrača znano natolcevanje, kakor da je bil papež Pij IX. potrdil laško vojsko z avstrijskim cesarjem in da je avstrijska vojska z Lahi tudi vojska s sv. očetom V posebnem spisu avstrijski nadvojvoda Ivan namreč prosi duhovščine, naj ona ljudstva tega opomni, kako da se Lahi skrivajo za papeža. Kot poglavar posvetne države se namreč papež časih more zaplesti v vojsko tako kot vsakter drug poglavar — a to nikakor ne zadeva visoke vrednosti papeža kot cerkvenega poglavarja. Avstrijsko cesarstvo pa ni v tej ne v drugi zadevi nudilo sv. Očetu prilike k razporu — toliko manj k vojski.

Tako poroča sam nadvojvoda Ivan.

Ta drugi list nadalja: 26 junija 1848 zvečer se je podal pariški škof Affre z dvema duhovnoma med puntarje v tem slikiem mestu. Pariški delalci, ki niso imeli dosti pošla povrh pa bili še našuntani, so se dvignili tirjajoč, naj se razdeli vse imetje, po enacih merah med revne in bogate. Zravna naj se torej to, kar imajo ubogi premalo, bogati pa preveč. Mestjani in vojaki, možje in žene sprejmejo z navdušenjem pastirja, ki tvega svojega življenja. Na kolenih ga prosijo blagoslova. A opominjajo ga tudi nevarnosti med tem orožjem in strelom. A vredni Gospodnji mašnik odgovori: „Dolžnost mi je darovati življenje za spravo“. Ko pride škof na borišče, poprosi vojaškega vojvodo: naj ustavi strel za nekoliko časa. Delalci, ki se bojujejo z vojaki in vojaki puste orožje in pristopijo. Uprav pričeti hoče škof Affre opominj k spravi — kar počí puška. „Izdaja, izdaja!“ zahrumi in boj in strel je hujši od prej. Škof stoji v sredi med strelom. Nato stopi za ograjo, za katero so bili delalci, boreči

se z vojaki. Opomnjenega nevarnosti so ga čuli, ko je ponavljal: „Dober pastir da življenje za svoje ovce. Izza ograje stopi, a ob tej priči ga zadene kroglja v ledovje, priletela od vzgor, iz nekega okna. — V bližnjo hišo nesó ranjenega škofa. Izvedevši, kako nevarna je rana, pravi škof Affre: „Hvala Bogu, da mu je všečna bila žrtev, ki sem jo daroval za izveličanje svojega zapeljanega ljudstva.“ Izpove se in denejo ga v sv. olje. — Drugi dan ga prenesejo v škofov palač. Trpel je grozne bolečine 27. junija pa je izdahnil svojo veliko dušo. „Škofova smrt je bila draga Bogu, draga pa tudi Parizu in francoski deželi. Slava škofu; slava pa tudi veri, ki ga je „navdušila k takemu dejanju“, pristavlja urednik Krizostom Pogačar.

Tudi Kranjska je udarjena bila piše ta list te dni. V Št. Vidu pri Zatičini je sv. Trojice nedeljo pogorelo 51 hiš z mnogimi drugimi poslopji. Hvali se ondotni župnik K o p e c k i (rojen Čeh), kateri je bil iz svojega preskrboval pogorelcem jedi. — 1. julija je pa pogorela skoraj vsa Sodražica na Dolenskem, namreč 80 hiš; ostala je le cerkev, župnija, šola in 6 kajž. — Sploh prva duhovska prememba, ki jo naznanja „Slov. čerkv, časopis“ je, kako da je dragonskega polka vojaški kapelan Fran Anžlov ar po knezškofijstvu bil imenovan župnik in dekan v Cirknici. — Leto 1848 je bilo v Šenklavži oba binškošna praznika birmanih 2328 dečkov in deklet.

Upamo, da vas bodo zanimale te 50 letne novice. Ob groznih turisanih požarnih nesrečah pa Vam bode v spominj velika, velika dobrot naših sedanjih požarnih bramb. Rejaki! Smatrajmo je kot dejanske pridobitve krščanske ljubezni do bližnjega in pa kot znak našega narodnega napredovanja. Ali so take požarne nesreče danes za 50 let, med nami še mogoče?

Iz domače starodavnosti.

Letošnja zima je nenavadno mila. Da bi nam pač ne postala nemila njena naslednica — pomlad, kakor se je zgodilo l. 1625. Ljubljanski škof Tomo Hren omenja v svojem dnevniku ob rečenem letu, da po velikanskih povodnjih, katerim ni bilo prej enakih, niso imeli snega do praznika sv. Matije. Meseca svečana so vijolice in cvetice trgali kakor spomladi. Kmalu po veliki noči, ki je bila l. 1625 dne 30. sušca, pa je prišel grozen mráz in sneg ter jako škodoval sadju in pridelkom. Bog nas letos varuj take pomladi!

Iv. Vk.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Cerkev na Barju pod Ljubljano bodo pričeli graditi najbrže že v teku dveh let. Kakor znano, je namreč zapustil rajni Kozlar 6000 gld. za to cerkev, in tudi ljubljanska občina je obljubila prispevati za njo deset let po 500 gld. — Saj so pa barjani res prav potrebni cerkve, kajti zelo neprilичno jim je hoditi v Ljubljano, zlasti o slabem vremenu in po tako slabih potih.

N.

S Strmca na Koroškem. (Grozen cerkven rop.) Vedno se še nahaja nekaj zlobnežev, ki celo Najsvetejšemu v cerkvi ne prizanašajo, ampak je onečeščujejo s tem, da oropajo tabernakelj in sv. posode. Tak dogodek se je izvršil 29. pret. meseca v

Strmcau nad Vrbo na Koroškem. Nek ropar se je vtihotapil v cerkev, ko je cerkovnik zvonil večernico in se v njej skrtil. Ko je prišel drugo jutro cerkovnik v cerkev, je videl, da je tabernakelj pokončan in da ni v njem niti monštrance, niti ciborija. Tudi darilnik je odnesel zločinec. Ropar je po noči, ko je bilo vse tiho okoli cerkve, šel pri stranskih vratih noter v cerkev. Vrata si je sam odprl, odprl je shrambo, v kateri so bile lopate in drugo orodje za pokopavanje, vzel močen kramp in z njim zdrobil tabernakelj in darilnik. Velika žalost je zavládala po vsej okolici radi tega božjega ropa. — Samo monštranca je bila vredna okroglih 700 gld. A kmalu so se ljudje potolažili, ko so slišali vest, da ropar ni vzel monštrance, in ne ciborija, temveč oboje s krampom vred za altarjem — spravil. Velike previdnosti je treba cerkovnikom zlasti zvečer, predno zapro cerkev. Dobro naj pregledajo, ako ne tiči kak nepoklicanec med klopni. Na ta način bode izostal marsikak rop. — Zanimalo bo, da je na pokopališču te cerkve pokopan prof. Josip Lendovšek, tako vrl kristijan kot vrl Slovan.

J. Potona

Razgled po svetu.

Bosna. (Iz Prijedora) Banjalučka rimsko-katoliška škofija je jedna izmed najubožnejših škofij v Evropi. Drugej ima marsikoji kanonik ali dekan večje dohodke, kakor jih ima škof v tej cerkveni vladikovini. Naslovni škof Danabski je le apostolski upravitelj še mlade škofije Banjalučke, brez kanonikov in marsikojih škofijskih ustanov in naprav, torej slično, kakor so misijonske škofije med drugoverci. In tudi v tej škofiji je še večina ljudstva krščansko razkolniška in mahomedanska. Bogu hvala! ipak se i ljudstvo krščansko rimsko katoliško vedno množi in razširja v tej pokrajini.

Stolna cerkev v Banjaluki je mala, priprosta in čedna, ima mnogo kapel — tako imenovanih podružnih cerkev. — V Sloveniji je večjih, trdnejih in v notrinji bogateje, krasneje in obilneje napravljenih, s veličastnejim večglasnim zvonilom, kakor je pa ta škofijska stolna cerkev. H koncu pretečenega leta dobila je spomenjena cerkev tri nove oltarje, koji so izdelani v Tirolski; pač žal, da ne v Sloveniji, koja ima mnogo vrlih umetnikov te cerkvene stroke. Ti se ne vstrašijo nemških, niti tirolskih kiparjev in podobarjev, v marsikojem jih slovenski še prekosijo in tudi trdneje napravijo. Samo slovenski cerkveni umetniki so v Jugoslaviji še premalo znani. Krivi so nekaj i sami, ker v jugoslavjanskih časopisih ne napravljajo oglasov svoje cerkvene stroke. Mnogi Slaveni so pa krivi, ker na slavenske umetniške rokodelce premalo držijo, se za njihove izdelke slabo zanimajo, ter raje pri tujih naročajo in jih podpirajo. Vse premalo se vpošteva: Svoji k svojim. Kako si bode pa ubogi narod slavenski splošno opomogel v vseh ozirih in še posebej krščansko-katoliški, slavenski, ako i ona naročila in denarje pošiljamo izven obče Slavije, za koje bi med seboj i pri naših, po veri, cerkvi in narodu, zamogli izdelke dobiti?!

Prej spomenjeni novi altarji v Banjalučki stolni cerkvi so čedno rezbarsko delo III. razreda, priproste

prijetne oblike iz mehkega drva — lesa — napravljeni in pobarvani belo-lahozelenkasto, modro-višnjevo, rudeče in belo; okraski rezbarski so lepo pozlateni, sestavljeni v mešovitem gotijsko-romanskem slogu.

V nastavku glavnega oltarja so trije kipovi srednji sv. Bonaventura zaštitnika — patrona — stolne cerkve in škofije, desni sv. Petra, a levi sv. Pavla. Vsi ti kipi so realične človeške izrazbe, manjka jim na licu izrazitosti onega duha in značaja svetniškega, kojega so imeli ti, koje predstavljajo te podobe. Umetniškega značaja na glavnem oltarju so četvere plastične — relief — podobe, dve spredaj na menzi predstavljajoči: Abrahama, pripravljenega darovati sina svojega Izaka in daritva Melkizedekova. Druge dve ste pa na oltarnem nadstavku, prva predstavlja prizor, ko je sv. Anton Padovanski nosil najsv. zakrament oltarja pred krivoverce in je sestradani oslič prejšnjemu pred Njega pokleknil, nego vzel hrane; druga pa, ko prejema sv. Frančišek Seraf. petere rane od Kristusa. Na oltarja sredinji je lep tabernakelj, na vsaki strani klečeči angelj; v tem tabernakelju se ne hrani presv. zakrament oltarja. V kapeli na evangeljski strani je oltar, kjer biva Jezus Kristus v najsv. zakramentu; v nastavku oltarnem je lepi kip lurdске Matere Božje. V kapeli na „epistelski“ strani je oltar presv. srca Jezusovega. Na tem kipu se kaže presv. Srce premalo znatno in to na strani levih prsi, res je srce v človeku na levi strani, toda, ako se ven vzame, odpro se prsi v sredinji. Gotovo, ko je Jezus presveto srce svoje pokazal, da se je od zvonaj v sredinji prsi videlo in tudi na vseh slikah in kipih presv. srca Jezusovega je najnavadnejše kazano presv. Srce v svitem žaru v sredinji na prsih. Vsaj je tudi Jezus pri poslednji večerji samega sebe pred seboj v roki držal pod podobo kruha . . .

Vsi trije novi oltarji imajo tabernakeljne; torej zakaj troje ali še več tabernakeljnov v jedni cerkvi, ko mnoge preuboge cerkve še jednega dostojnejšega nimajo?

V novi, še ne povse dovršeni cerkvi sv. Jožefa — sv. Družine — v Prijedoru je glavni oltar delan v Sloveniji, na Kranjskem, kojega je izdelal slovenski umetnik iz trdega hrastovega drva — lesa. — Prav nježno in umetniško je rezljan, obličen, okrašen in vkusno pozlaten. In znanstvenik v tej stroki naj ogleda in uvidi, koji je lepši, veličastveniji umetniji, trdneji, večjega in napornejega dela, ta v cerkvi sv. Jožefa, ali oni v stolni cerkvi prej opisani. Tako se zamore vsak prepričati, kje se bolji, trdneji in še lepši cerkveni izdelki dobijo in za isto, ako še ne manjo ceno, v Sloveniji ali v Nemški?

Toda glavni oltar v novi cerkvi sv. Jožefa še ni povse dovršen, manjka zidani menzi rezbarski oklep — antependij — tudi ni še dveh svetniških in štirih angeljskih kipov. Zatorej ne bode samo nova cerkev, v novi rimsko-katoliški-slavenski župniji Prijedorski, temveč tudi glavni in stranski oltarji, kadar bodejo povse dogotovljeni in napravljeni, krasni spomeniki krščanske slovenske milodarne ljubezni v jugoslavenski Bosni. Tu v Bosni je katoliško ljudstvo večino skrajno ubožno in samo iz svojega ne more pomagati za prepotrebne cerkve in dostojnije cerkvene naprave, dokler ne bode rešeno od Begov in tretjine in se mu ne pripomore, da si opomore.

Prav, potrebno in izvrstno je, da se je sprožila misel in zavzetje, da bi se v Ljubljani priredila

umetniška izložba izdelkov, kiparskih, rezbarskih, risarskih in družih lepih umetniških strok, c rkvenih in svetovnih. Naj se le osobito lepih in prav versko umetnih cerkvenih izdelkov napravi in v izložbo postavi; naj pa izložbeni odbor ne opusti pozvati — povabiti — tudi Jugoslovanov, iz Hrvatske, Dalmacije, Bosne i dr. na izložbo. Tem potem se bo prepričati mogoče, koliko slovenski umetniki, osobito i za cerkveno, znajo in zamorejo, da se jugoslovani, osobito cerkveni predstojniki, spoznajo s slovenskimi cerkvenimi izdelki in umetniki. Potem jih nemških mojstrov reklame ne bodo navajale izven Slavenije. Za dostojnije naprave v cerkvah je tukaj pri nas še le zora nastopila.

Pomagajmo si sami in med seboj, varujmo se, kar je žalilno Bogu in bližnjemu v kvar, zaupajmo v Boga, priporočujmo se Mariji Devici in sv. Jožefu, pomagano nam bo in osramoteni bodo nasprotniki Slovenov in slovenstva

Dekan-župnik Fr. Ante Babić v Prijedoru.

P. n. urednik „Zgodnji Danici!“

Ponižno prosimo, blagovolite sprejeti in uvažiti ta list in priloženi dopis z naslovom: „Iz Bosne. Iz Prijedora.“

Marsikoji dopis je od tod došel k rajnemu monsignoru Luka Jeranu in še potem, ter je bil vredjen v ljubo „Zg Danico“ in s tem se je mnogo uzrokovalo in pridobilo za rimo-katoliško cerkveno stvar v tej, za to prepotrebni jugoslavenski pokrajini, za krščansko kat. cerkev med drugoverci; koristili so pa dopisi od tod v marsičem i drugod.

Prosimo lepo velečastitost Vašo, kot novega urednika mile „Zg Danice“ prvokrat, da ta priloženi dopis blagodušno pregledate, vredite in mu podelite prostor v „Zgodnji Danici.“ Kajti brez posredovanja ljube „Zg. Danice“ bi se ne bila zamogla toliko potrebna nova cerkev sv. Jožefa — sv. Družine — v tej povse novi rimsko-katoliški župniji postaviti in druge cerkvene naprave urediti preubogemu katoliškemu slavenskemu ljudstvu med razkolniki in mohamedanci. Zna se, mnogega je še potreba, da bode ta cerkev in da bode cerkvene naprave tukaj dogotovljene in izplačane. Morebiti pa mila „Zg Danica“ še kaj pripomore prej ali slej, da kar se je z njeno pripomočjo tu začelo se i dovrši za cerkev in vero sveto rimsko katoliško med drugoverci. Jezus, Marija, Jožef Vam bodo i za to vslogo obilni povračniki!

Za Vaš blagosrčni trud uredništva priprostega a resničnega dopisa našega, bodemo skupaj zbrani v novem svetišču sv. Jožefa — sv. Družine — opravljali molitve za Vas in v dobre namene Vaše.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Rimsko-katoliški župni ured sv. Jožefa v Prijedoru dne 15. januarija 1899. — Br. Ante Babić, župnik i dekan — Br. Alfonzij Marija, cerkveni prokurator in oskrbitelj, upravitelj trap. deškega sirot. posestva Brežičani.

Prečastiti gospod dekan in župnik!

„Danični“ urednik msgr. Luka Jeran je storil za Vas veliko in bivši urednik knežskof Ivan Zlatousti so Vam bili naklonjeni zelo. Vabili so n. pr. v svojem škofijskem listu l. 1882, str. 112, 166, 169: naj Vam s Kranjskega pomorejo s paramenti in da se podpirate sploh.

Tako sta delala za Vas prva „Daničina“ urednika Jeran in Pogačar. Spominjam se, kako sem tudi jaz kot alojzijeviški vodiija sledeč temu vabilu poslal nekaj cerkvene obleke slovenskemu mučeniku med Vami, misijonarju Valentinu Lah. Nérabna nam je namreč postala v alojzijeviški kapeli. In še sedaj me ginéva, ko se zmislim njegove pismene zahvale, trdeče — da to ni obleka za njegovo uborno svetišče; da je v Bosni dobra za vsacega škofa. Nisem vedel pred tem misijonar Lahovim pismom, kako uborni ste doli in kako Vam pridejo prav tudi drobtinice z obloženje mize naših Slovencev. Nebi si bil tudi mislil, da ste za malenkosti tako hvaležni.

Zagotavljam Vas pričujočim, da hočem slediti stopinjam obeh teh svojih Vam znamovanih čast. prednikov pri urejevanji „Zg. Danice.“

Zato Vam v tem svojem odprtem pismu izjavljam najsrčneje simpatije „Zg. Danice“ ob enem svoj slovenski narod vabéč: naj Vam bo darežljivo ob strani pri oskrbovanji Vaše prijedvorske cerkve in naj bo vselej ob strani milemu nam bosenskemu ljudstvu sploh.

Vi delate slovom ~~delate~~ č. dopisa po reku: „Svoji k svojim“. Hvala Vam na tem bratoljubji. Istotako je in bode vselej moje naporovanje med slovenskim narodom: naj hrepenimo „Svoji k svojim“!

Da ste mi srčno pozdravljeni v Kristu

Vaš Tomo Zupan.

Dunaj. Dne 12. januarja je umrl na Dunaju bivši poljedelski minister grof Jul. Falkenhayn. Bil je mož trdnega značaja, goreč katoličan in zagovornik pravic sv. cerkve. Kot minister je dejal ob neki priliki v državnem zboru: „Sedanji socijalni nered se ne da drugače poravnati, nego da se družba človeška povrne k Bogu, vanj veruje in spolnuje zapovedi njegove. — Naj v miru počiva blagi mož, ki je družil z odličnim dostojanstvom odlično kristanstvo. N.

Rim. Generalni svet protiframasonskega društva v Rimu je izvolil za svoja častna člana Hrvata dr. Šandora pl. Bresztyenska in Ogra grofa Ivana Zichy-ja. — Papež Leon XIII. je izdal te dni pismo do škofov Južne Amerike, v katerem naznanja, da se snide v kratkem v Rimu škofovski shod po določilih sv. zbora. N.

Italija. Boda v Italiji raste od dne do dne. Ljudje pomirajo od lakote; nimajo namreč dela, država pa ne poštevá ubožnejših ljudskih slojev. Pač pa meče milijone za — nove topove, puške, bojne ladije in sploh za vojaške namene. Kako nesrečno gospodarí laška vlada z državnim denarjem, prepričamo se lahko, ako pomislimo, da je izdala za afrikansko vojno (katera ji ni prinesla ničesar, vzela pa nekaj tisoč vojakov) celih 291 milijonov lir, a za gospodarske namene je potrošila v dolgi dobi desetih let samo 112 milijonov. Pa sklicuje laška vlada posvetovanja, kako bi se pregnalo anarhističko gibanje. Ako bi imela res dobro voljo, zatrei anarhiste, morala bi najpreje zapreti one velike tatove, ki kradejo milijone iz državnih blagajnic in ki so se blesteli oziroma se še blesté na vzvišenih stolih. Morala bi razgnati framasonske lože, v katerih sede mnogi njeni dostojanstveniki. — V prvi vrsti bi pa morala dati vatikanskemu jetniku Leonu XIII. nazaj njegovo lastnino. Potem bi se bilo po pravici nadejati, da se zboljša stanje italijanskega prebivalstva. Dokler se pa tega ne stori, toliko časa bodo romali laški zločinci po

svetu z bodali v rokah, in oznanjevali širom sveta, kak blagoslov je prinesel človeštvu — rop z leta 1878. N.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec januarij 1899

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Spoštovanje do gosposke.

b) Posebni nameni:

27.) **Sv. Ivan Zlatoust.** Cerkevni govorniki. Katoliška cerkev na Jutrovem. Jedinost med prepirajočimi se avstrijskimi narodi.

28.) **Sv. Karol Veliki.** Povrnitev protestantskih nemških dežela h katoliški jedinosti. Preosnova šol v krščanskem duhu.

29.) **Sv. Frančišek Saleški.** Pospeševalci molitvenega apostoljstva. Salezijanci. Duh ponižnosti in sloge.

30.) **Sv. Martina.** Varstvo mladine proti pustnim nevarnostim. Kupčijske zadeve. Na obeh bolni.

31.) **Sv. Peter Nolask.** Da bi se oslobodili mnogi grešniki, ki greše iz navade, dolgoletnih vezij svojih strastij. Vse doposlane in še ne uslišane zadeve. Udje molitvenega apostoljstva in bratovščine srca Jezusovega, ki so umrli v januariju, in ki bodo v februariju umrli. N.

Drobne novice iz cerkve in iz naroda.

Iz Ajdovca. Od 5. do 11. septembra 1898 je bil tu misijon. Vodili so ga lazaristi gg. Nežmah, Klančnik in Pediček.

Iz Čateža ob Savi. Tu bode ljudski misijon od 5. do 12. marcija t. l. Voditelja bota č. o. jezuvita P. Doljak in Vrhovec.

Listek za raznoterosti.

Premil. gospod knežškof dr. Ant. Bonaventura Jeglič je maševal 21. t. m., to je sv. Neže dan, v kapelici zavoda za ostarele in onemogle posle, v Jozefinišču. — Saboto popoldne, to je 21. t. m., se je odpeljal v Škofjo Loko, da preobleče v uršulinskem samostanu nekaj kandidatinj. Ob tej priliki je nedeljo zjutraj pridigoval in spovedoval v Stari Loki. Ob deseti uri dopoldne se je Premilostni udeležil predstave, ki so jo njemu na čast v samostanu priredile gojenke. — Sredo, to je 25. t. m., se je udeležil slovesne črne maše za rajnim knežškofom dr. Ivanom Zlatoustim Pogačarjem ob 8. uri v Senklavži.

Duhovske spremembe. Kanonično vmeščena sta bila č. g. Fr. Krumpestar za Sv. Gregor in Val. Jakelj za Sv. Križ nad Jesenicami.

V Katoliškem Domu je ob „prijateljskem večeru“, sredo 18. t. m. govoril o življenji in spisih danskega, l. 1866 rojenega pesnika Ivana Jergenson. kanonik Kalan. Bil je Jergenson darvinist in spisal nekterih stvari, ki je sedaj obžaljuje. Premišljajoč in se učeč je prišel do prepričanja, da se mora tudi slovstvenik ukloniti edino pravim načelom, to je načelom krščanstva. Zato je 30 let star postal katolik. Od njegovega talenta in pa sila rodovitnega mu peresa se sme pričakovati, da bo ta tako mladi kot nenavadni umstvenik postal blagor svojega ožega naroda in blagor človeštvu.